

ОПТИМІЗАЦІЯ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА РЕВМАТОЇДНИЙ АРТРИТ ЗА ДОПОМОГОЮ «БІФІЛАКТ ЕКСТРА»

Мікулець Л.В.

ВДНЗУ «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці, Україна

Вступ. Патологію системи травлення виявляють у 13-62% пацієнтів хворих на ревматоїдний артрит (РА) [2] і пояснюють побічною дією нестероїдних протизапальних препаратів [4], хоча деякі автори трактують це як наслідок генералізованого васкуліту [3]. В останні роки все частіше в розвитку РА відводиться роль інфекційним агентам [1].

Мета дослідження. Дослідити вплив «Біфілакт екстра» на результати комплексного лікування у хворих на ревматоїдний артрит.

Матеріал і методи. Об'єктом дослідження стали 43 хворих на РА. Діагноз верифіковано згідно критеріїв, запропонованих ARA/EULAR (2010), наказу МОЗ України №263 від 11.04.2014. За активністю розподіл пацієнтів становив: у 29 обстежуваних — I ст., у 10 — II ст., у 4 — III ст. Давність захворювання складала від 6 місяців до 12 років. Пацієнти, крім стандартної терапії, отримували «Біфілакт екстра» ТОВ "НВП Аріадна" (м. Одеса). Препарат призначався через 5-7 днів після госпіталізації залежно від результатів бактеріологічного дослідження по 1 капсулі (1 капсула містить бактерії родів *Bifidobacterium* і *Lactobacillus* — не менше 50 млн. КУО/г живих бактеріальних клітин, комплекс активованих целюлоза, геміцелюлози, пектин, лігнін) тричі на добу впродовж двох тижнів, за потреби курс продовжували до трьох тижнів. Залежно від ступеня дисбактеріозу пацієнтам, за необхідності, призначали курс антибіотикотерапії. Вплив «БІФІЛАКТ ЕКСТРА» на видовий склад мікробіоти вмісту порожнини товстої кишки вивчали за допомогою індексу постійності (ІП, С%), на якісний та кількісний склад мікробіоти визначили популяційний рівень мікроорганізмів (ПР, Іг КУО/г) до та після лікування. Групу контролю склали 21 практично здорова людина репрезентативних за віком, які протягом 6 місяців не хворіли не тільки захворюваннями шлунково-кишкового тракту, а й іншими. Статистичну обробку проводили за допомогою програми PAST. Достовірність отриманих даних вираховували методом парного тесту із застосування t-критерію Student та рангової кореляції Spearman.

Результати дослідження та їх обговорення. Розподіл хворих на ревматоїдний артрит за ступенем тяжкості кишкового дисбактеріозу становив: II ступінь ДК виявлено у 10 (23,3%) хворих, II-III ст. — у 8 (18,6%) пацієнтів, III ст. — у 22 (51,2%), III-IV ст. — у 2 (4,6%), IV ст. — в 1 (2,3%) пацієнта.

При вивченні впливу препарату «БІФІЛАКТ ЕКСТРА» на видовий склад мікробіоти вмісту порожнини товстої кишки у хворих на РА виявили, що він сприяв елімінації із порожнини товстої кишки бактерій роду *Clostridium* (ІП до лікування — 65,1%, після лікування — 23,2%, $p < 0,05$), ентеротоксигенних ешерихій (ІП до — 60,46%, після — 12,3%, $p < 0,05$), протей (ІП до — 100%, після — 28,5%, $p < 0,05$), стафілококів (ІП — 32,56% і 13,7% відповідно, $p < 0,05$), дріжджоподібних грибів роду *Candida* (ІП до — 32,56%, після — 8,9%, $p < 0,05$) та пептокока (ІП — 9,3% та 12,3% відповідно), але не призводив до зміни видового складу автохтонних облигатних анаеробних фізіологічно корисних біфідобактерій, лактобактерій.

Аналіз результатів впливу «БІФІЛАКТ ЕКСТРА» на якісний та кіль-

кісний склад мікробіоти порожнини товстої кишки показав позитивний вплив препарату на деконтамінацію та корекцію мікробіоти порожнини товстої кишки. При цьому наставала елімінація із кишечника умовно-патогенних ентеробактерій (цитробактера: до лікування — 8,6, після лікування — 0; протеїв: до — $4,41 \pm 0,21$, після — $2,12 \pm 0,22$, $p < 0,05$). Значно зменшується популяційний рівень умовно-патогенних мікроорганізмів (бактерій роду *Clostridium*: до лікування — $9,01 \pm 0,02$, після лікування — $3,98 \pm 0,12$, $p < 0,05$, пептокока: до — $8,82 \pm 0,08$, після — $7,56 \pm 0,13$, $p < 0,05$, стафілококів — $5,42 \pm 0,25$ та $2,35 \pm 0,18$, відповідно, $p < 0,05$, дріжджоподібних грибів роду *Candida*: $5,44 \pm 0,34$ та $1,70 \pm 0,37$, $p < 0,05$) та, що особливо важливо, зменшується кількість патогенних (ентеротоксигенних) ешерихій (до лікування — $8,77 \pm 0,06$, після лікування — $3,72 \pm 0,15$, $p < 0,05$). Разом з цим на цьому фоні досягає нормальної кількості популяційний рівень автохтонних облигатних біфідобактерій ($4,85 \pm 0,11$ проти $7,89 \pm 0,11$, $p < 0,05$) і лактобактерій ($5,13 \pm 0,15$ проти $7,53 \pm 0,18$, $p < 0,05$). Кількість бактероїдів не змінюється. За клінічними даними, корекція дисбактеріозу «Біфілакт екстра» супроводжувалася помітним прискоренням регресу проявів РА, особливо таких ознак, як ранкова скутість (вираженість та тривалість) та больовий синдром.

Висновки. «БІФІЛАКТ ЕКСТРА» в комплексному лікуванні ревматоїдного артриту сприяє покращанню показників нормальної мікрофлори порожнини товстої кишки, призводить до деконтамінації або значного зменшення кількості патогенних та умовно-патогенних мікроорганізмів, покращує результати комплексного лікування ревматоїдного артриту на стаціонарному етапі (сприяє регресу клінічних проявів).

Література

1. Блудова Н.Г. К вопросу о патогенезе поражения толстой кишки у больных ревматоидным артритом / Н.Г.Блудова // Сучасна гастроентерологія. — 2005. — №6 (26). — С. 44-47.
2. Жмылева О.С. Клинические и лабораторно-инструментальные особенности поражения кишечника у пациентов с ревматоидным артритом /О.С. Жмылева, И.В. Козлова, Ю.Н. Малина //Экспериментальная и клиническая гастроэнтерология. — 2014. — №6 (106). — С. 25-29.
3. Newkirk M. M. Distinct bacterial colonization patterns of *Escherichia coli* subtypes associate with rheumatoid factor status in early inflammatory arthritis /M. M. Newkirk, A. Zbar, M. Baron //Rheumatology. — 2010. — № 49. — P. 1311-1316.
4. NSAID-Induced Enteropathy in Rheumatoid Arthritis Patients with Chronic Occult Gastrointestinal Bleeding: A Prospective Capsule Endoscopy Study /I. Tacheci, P. Bradna, T. Douda et al. // Gastroenterology Research and Practice. — Volume 2013. Article ID 268382, 10 pages. Available at: <http://dx.doi.org/10.1155/2013/268382>.